

Petrol Kanunu Üzerine

1AB mevzuatına uyum adı altında çıkarılan Yeni Petrol Kanunu ile, kamu yararından vazgeçilip uluslararası şirketler lehine yeni düzenlemeler getirilmiş kamu adına petrol arama ve üretim faaliyetlerini yürüten Türkiye Petrolleri A.O.'nın özelleştirilmesinin önu açılmıştır.

Yasa, Cumhurbaşkanı tarafından 4 üncü maddesinin yeniden görüşülmesi istemi ile TBMM'ye iade edilmiş, Enerji, Sanayi, Maden ve Teknoloji Komisyonunda görüşülen yasadaki; üretilen ham petrol üzerinden alınan devlet hissesinden il özel idarelerine pay ayrılmasını öngören kısmın çıkarılarak, diğer maddeler olduğu gibi kabul edilmiş ve TBMM Genel Kurul gündemine alınmıştır.

PETROL KANUNU ÜZERİNE

21 inci Yüzyılın enerji haritasının kanla çizildiği günümüzde, ülkemiz ne yazık ki büyük bir aymazlık içerisinde, enerji politikasızlığı batağına gömülmeyi sürdürmektedir. Dünya enerji haritasında söz sahibi olmanın koşulunun, denetimi altında tutabileceği rezervler ile pazara ulaşım koridorlarının kontrolü olduğunun bilincinde olan emperyalist ülkeler, bunun gerçekleşmesi için çıkarttıkları iki dünya savaşına, her gün bir yenisini eklemekte, kan dökmekte bir an bile tereddüt etmemektedirler.

21 inci Yüzyıl enerji haritaları, sadece Pentagon'larda değil, IMF'de, Dünya Bankası'nda, Avrupa Birliği komisyonlarında çizilmekte ve hayata geçirilmektedir.

Ya kan ve işgallerle ya da yasayla hegemonyalarını kurdukları ülkeler, 21 inci Yüzyıl enerji haritaları üzerinde ele geçirilmiş, fethedilmiş rezervler, ya da sorunsuz dağıtım noktaları, serbest geçiş alanları olarak yerlerini almaktadırlar.

Petrol Kanunu'nda yapılmak istenen değişiklikler de, Avrupa Birliği'ne mevzuat uyumu ve Dünya Bankasının dayatmaları çerçevesinde, tüm enerji alanlarında ve petrol sektöründen kamu kuruluşlarının süreç içinde çekilerek, bu alanın ulusötesi şirketlere bırakılması düzenlemelerinin son parçasıdır.

1984 yılında TEK dışındaki yerli ve yabancı şirketlere elektrik üretim, iletim, dağıtım ve ticaret izni verilip kamu tekeli kırılarak başlatılan enerji yatırımlarının özelleştirilmesi süreci, elektrik santrallerin işletme

haklarının devredilmesi ile devam etmiş, 1993 yılında TEK'in bölünmesi ile süreç hızlandırılmıştır.

Elektrik, doğal gaz ve petrol sektörlerinin tamamen piyasa koşullarına terk edecek yasal düzenlemelere devam edilerek, 2001 yılında Elektrik Piyasası Kanunu, aynı yıl Doğal Gaz Piyasası, 2003 de Petrol Piyasası Kanunları ile 2005 de de LPG Piyasası kanunları çıkarılmıştır. Enerji alanındaki son yasal düzenleme olan Petrol Kanunu ile de bu süreç tamamlanmış olacaktır.

Bu gelişmeler sonucunda, doğal gaz ve elektrik dağıtımının özelleştirmeleri başlatılmış, PETKİM, DİTAŞ, TÜPRAŞ, POAŞ özelleştirilmiş, BOTAŞ'ın 2009 yılına kadar özelleştirme kapsamında yapılandırılması kararlaştırılmıştır.

Petrol Kanunu ile de, enerji alanında kalan son kamu kuruluşu olan Türkiye Petrolleri A.O.'nın (TPAO) özelleştirilmesinin önu açılmıştır.

Petrol Kanunu'nun gündeme geldiği bu dönemde konuyu ideolojik saldırı özünden kopararak, "milli menfaatler" boyutu ile sınırlandırmak anlayışına girmek bütünü görmezden gelmeyi getirecektir. Soldan en sağa kadar yasaya karşı çıkıştaki ayrılık da; değerlendirme açısının darlığına veya genişliğine göre tam da bu noktada ortaya çıkmaktadır.

Konu Odamız açısından; politik özünü de vurgulayan temelde, özelleştirmenin gündeme getirilmesi, kamu yararından vazgeçilmesi, ulusötesi şirketlere teşvik adı altında bir dizi kolaylıklar sağlanması, (bu gün için yaratılan gelirlerin kullanılması eleştirisi saklı kalmak kaydıyla) üretimden elde edilen gelirlerden büyük oranda vazgeçilmesi somutlaması üzerinden değerlendirilerek gündeme getirilmiştir.

Getirilen yasaya tepkiyi, salt siyasal iktidara bir tepki sığına indirgemek ne kadar yanlış ise; konuyu 39 milyon ton olan çok sınırlı ham petrol rezervlerimiz ile tüketimin ancak %7 sini karşılayan yıllık 2.2 milyon tonluk düşük üretim ile olmayan kaynağın tartışması eksenine çekmekte o derecede yanlış olacaktır.

Yeraltı kaynaklarımızın halkımızın olduğu ilkesiyle hareket ederek, yetersiz de olsa kaynaklarımızın sermayeye değil, kamu yararına uygun olarak kamu kuruluşlarımız eliyle değerlendirilmesini esas almayan düzenlemeleri savunmak mümkün değildir.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI